

Hayvanların bulaşıcı hastalıklarına karşı mücadeleye dair beynelmilel mukavele ile hayvanların, etlerin ve menşei hayvanî olan diğer mahsullerin transitine dair beynelmilel mukavelenin ve (Et ve et müstahzarlarından, taze hayvanî mahsulât ve süttten çıkarılanlardan başka) olan mahsüllerin ihraç ve ithaline dair, beynelmilel mukavelenin tasdiki hakkında kanun layihası ve Hariciye ve Ziraat encümenleri mazbataları (1/712)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı: 6/594

20 - II - 1937

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Hayvanların bulaşıcı hastalıklarına karşı mücadeleye dair beynelmilel mukavele ile hayvanların, etlerin ve menşei hayvanî olan diğer mahsullerin transitine dair beynelmilel mukavelenin ve (et ve et müstahzarlarından, taze hayvanî mahsulât ve süttten çıkarılanlardan başka) olan mahsullerin ihraç ve idhaline dair beynelmilel mukavelenin tasdiki hakkında Hariciye vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 10-II-1937 de Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibe ve ilişkilerile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

I. İnönü

Esbabı mucibe

Salgın hayvan hastalıkları, milletlerin iktisadî durumlarında müessir âmillerin ilk sırasını işgal etmektedir.

Cihan iktisadî hareket ve mübadelelerinin başlıca membalarından birisini teşkil eden hayvan ve mahsullerinin bir memlekettten diğerine nakil suretile gerek hayvanlardan hayvanlara ve gerekse hayvanlar ve maddeleri vasıtasile insanlara bulaşabilen hastalıkların intikal ve genişlemesine meydan vermemek ötedenberi milletlerin meşgul olduğu meselelerden birisidir.

Memleketlerden memleketlere sirayet edebilen hayvan salgınlarmın tahdid ve imhasının yalnız bir memleket teşkilâtının çalışması ile temin edilemeyeceğini ve mücadelelerin, milletlerin müşterek faaliyetleriyle ancak semereli neticeler verebileceğini nazarı dikkate alan Milletler Cemiyeti, hayvan hastalıkları ile mücadele ve hayvan maddelerinin idhalât, ihracat ve transit esaslarını muayyen kaidelere bağlamak suretile milletler arasında mesai teşrikinin prensip olarak kabul etmiştir.

Bu maksadın husulü için 17 - Birinci teşrin - 1927 tarihinde Cenevrede toplanan idhalât ve ihraçata mevzu tahdidatın ref'i konferansının hazırladığı nihaî senedin birinci maddesi ile hayvan hastalıklarına karşı kuvvetli bir surette mücadele için Hükümetlerin mesai iştirakinde bulunmaları hakkında Milletler Cemiyeti umumî heyetine yaptığı tavsiye, lâyük olduğu ehemmiyetle karşılanmış ve bu mevzuun incelenmesi, maruz heyet tarafından iktisat komitesine tevdi edilmiştir. Milletler Cemi-

yeti iktisat komitesinin daveti ve İsviçre, Danimarka, Polonya, Yugoslavya, Fransa, Almanya, Avusturya, İtalya, İngiltere ve Brezilya Hükümetlerinin mütehasıs baytar heyetlerinin iştirakile 30 - İkinci kânun - 928, 2 - şubat - 928 ve 20-23 - haziran - 928 ve 29 - mayıs - 929, 5 haziran - 929 ve 20-26 - birinci teşrin - 930 tarihlerinde yapılan tetkik içtimalarında idhalât ve ihracat yapan memleketlerin mütekabilen ve müsavi şartlar altında müstefit olabilmeleri için milletlerarası Baytarî sıhhi zabıta esaslarının ıslâh tevhiidini ve bu suretle bir taraftan ihracat yapan memleketlerde hasırlâtm çoğalmasının ve hayvanlarla mahsullerinin hiç bir güçlüğü maruz kalmaksızın kolayca satılmasının temini ve diğer taraftan da ithalât yapan memleketlerin kendi sanayi ve halk ihtiyaçlarının istikmali için ithalinde mecbur oldukları hayvan ve maddeleri vasıtasile o memlekete sirayeti mümkün hastalıklardan korunmalarının emniyet altına alınmasını istihdaf eden müsterek Baytarî zabıta esasları tesbit edilmiş ve :

- 1) Hayvanların sari hastalıklarına karşı mücadele,
- 2) Hayvanların, etlerin ve menşei hayvanî olan diğer mahsulâtın transitini,
- 3) Et ve et müstahzaratı, taze hayvanî mahsulât ve sütten çıkarılanlardan) başka menşei hayvanî olan mahsulâtın ihraç ve ithali.

Mevzuları üzerinde tertib edilen raporlara müsteniden Milletler Cemiyeti iktisat komitesince üç parçadan ibaret olmak üzere beynelmilel bir baytarî itilâfname projesi tanzim ve 35 nci içtimada kabul edilerek umumî heyete sunulmuş ve umumî heyetçe de tedkik edilmek üzere bütün milletlere ve bu meyanda 26 - temmuz - 1931 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti Hükümetine gönderilmiştir. Türkiyenin bilhassa canlı hayvan ve hayvan maddeleri ihracat yapan bir memleket olmasına binaen ehemmiyetle dikkat ve tetkik nazarma alman her üç baytarî mukavelenin hayvan ve maddelerinin ihraç ve ithalile intikal edebilen salgımları tahdid ve imhaya matuf olan ve milletler arasında mesai teşrikini formül altına almış bulunan hükümlerin, tekniğin icab ve prensiblerinden mülhem ve istihdaf edilen gayeye kâfil olduğu görülmüş ve 23 - şubat - 1935 tarihinde on üç hükümet tarafından imza edilen ve Milletler Cemiyetince 15 - şubat - 1936 tarihine kadar diğer Devletler hesabına imzaya açık bırakılan her üç mukavelenin İcra Vekilleri Heyetinin 1 - şubat - 1936 tarih ve 3969 sayılı kararnamesine tevfikan hükümetimizce de imzası tasvib edilmiştir.

Hayvanların sari hastalıklarına karşı mücadeleye dair beynelmilel mukavele, hayvanların, etlerin ve menşei hayvanî olan diğer mahsulâtın transitine dair beynelmilel mukavele, (et ve et müstahzaratı, taze hayvanî mahsulât ve sütten çıkarılanlardan başka menşei olan mahsulâtın ihraç ve ithaline dair beynelmilel mukavelelerinin kanuniyetlerinin tasdiki hakkında tanzim kılınan lâyihası Yüksek Meclise sunuldu.

Hariciye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Hariciye encümeni

Esas No. 1/712

Karar No. 17

21 - IV - 1937

Yüksek Reisliğe

20 şubat 1935 tarihinde Cenevrede tanzim ve 1 şubat 1936 tarihli ve 3969 numaralı İcra Vekilleri Heyeti kararile tasvib ve imza edilmiş olan (Hayvanların bulaşıcı hastalıklarına karşı mücadeleye dair Beynelmîlel mukavele) ile (Hayvanların, etlerin ve menşei hayvanî olan diğer mahsullerin transitine dair Beynelmîlel mukavele) ve (Et ve et müstahzarlarından, taze hayvanî mahsulât ve süttten çıkarılanlardan başka menşei hayvanî olan mahsullerin ihraç ve ithaline dair Beynelmîlel mukavele) nin kanuniyetlerinin tasdikı zımmında Hariciye vekilligince hazırlanmış Başvekâletin 20 şubat 1937 tarihli ve 6/594 sayılı tezkeresile Yüksek Meclise gönderilen kanun lâyihası Encümenimizin 16 - IV - 1937 tarihli toplantısında Hariciye vekâleti namına Nebil Batı hazır olduğu halde tetkik ve müzakere

edildi.

Esbabı mucibede verilen tafsilât üzerine cereyan eden müzakere işbu kanunun aynen kabulünü icab ettiren bir neticeye iktiran etmiş ise de tamamiyle teknik ve baytarî bir mahiyette olan işbu keyfiyetin bir kerere Ziraat encümenince görülmesi faydalı olacağı mütalea kılınmış olmakla işbu noktanın Yüksek takdirinize arzı Encümence takarrür etmiş ve aynen kabul edilen kanun lâyihası Yüksek Katmıza sunulmuştur.

Ha. En. Rs.	M. M. N.	Kâ.
Trabzon	Kastamonu	Kastamonu
Hasan Saka	Ş. İlden	Ş. İlden
Niğde	Kütahya	İzmir
Kâmil İrdelp	H. R. Gürpınar	Halil Menteşe
Erzurum	Bolu	Kocaeli
Pertev Demirhan	H. C. Çambel	S. Yiğit

Ziraat encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Ziraat encümeni

Esas No. 1/712

Karar No. 20

5 - VI - 1937

Yüksek Reisliğe

Hayvanların bulaşıcı hastalıklarına karşı mücadeleye dair beynelmîlel mukavele ile et, ve menşei hayvanî olan diğer mahsullerin transitine dair beynelmîlel mukavelenin ve (et ve et müstahzarlarından, taze hayvanî mahsulât ve süttten çıkarılanlardan başka) olan mahsullerin ihraç ve ithaline dair olub 20 - II - 1935 tarihinde Cenevrede tanzim ve İcra Vekilleri Heyetinin 1 şubat 1936 tarihli toplantısında kabul ve Yüksek Meclise sunulan ve Hariciye encümeni mazbatasile birlikte encümenimize havale buyurulan kanun lâyihası Baytar U. Müdürü hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

Hükümetin esbabı mucibesinde izah edildiği üzere, bulaşık hastalıklara karşı esaslı teknik

tedbirleri göz önünde bulunduran bu beynelmîlel mukaveleyi yerinde bulan encümenimiz mukavelede esasa aid olmamak üzere bazı tercüme tashihleri yapmış ve lâyihayı aynen kabul etmiştir.

Umumî Heyetin tasvibine arzedilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Ziraat E. Reisi	M. M.	Bolu
İzmir	Manisa	Bolu
R. Köker	Y. Özey	I. H. Uzmay
Seyhan	Bolu	Kırşehir
F. Draman	M. Dağdemir	A. R. Esen
Balıkesir	Konya	Bolu
R. Selçuk	C. Tekin	Ş. Güler

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Hayvanların bulaşıcı hastalıklarına karşı mücadeleyle dair beynelmîl mukavele ile hayvanların, etlerin ve menşei hayvanî olan diğer mahsüllerin transitine dair beynelmîl mukavelesinin ve (et ve et müstahzarlarından, taze hayvanî mahsülât ve süttten çıkarılanlardan başka) olan mahsüllerin ihraç ve ithaline dair beynelmîl mukavelesinin kabul ve tasdikına mütedair kanun lâyihası

MADDE 1 — 20 şubat 1935 tarihinde Cenevrede tanzim ve 1 şubat 1936 tarihli ve 3969 sayılı İcra Vekilleri Heyeti kararile tasvib ve imza edilmiş olan hayvanların bulaşıcı hastalıklarına karşı mücadeleyle dair beynelmîl mukavele ile hayvanların, etlerin ve menşei hayvanî olan diğer mahsüllerin transitine dair beynelmîl mukavelesinin ve (et ve et müstahzarlarından, taze hayvanî mahsülât ve süttten çıkarılanlardan) başka menşei hayvanî olan mahsüllerin ihraç ve ithaline dair olan beynelmîl mukavelesinin kanunîyetleri tasdik edilmiştir.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden

muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanun hükümlerinin icrasına Adliye, Maliye, Gümrük ve inhisarlar Hariciye, İktisad ve Ziraat vekilleri memurdur.

10 - II - 1937

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
İ. İnönü	Ş. Saraçoğlu	K. Özalp
Da. V.	Ha. V.	MI. V.
Ş. Kaya	Dr. T. R. Aras	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
S. Arıkan	A. Çetinkaya	C. Bayar
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. R. Saydam	Rana Tarhan	Muhlis Erkmen

HAYVANATIN SARI HASTALIKLARINA KARSI MÜCADELEYE DAİR BEY- NELMİLEL MUKAVELE

Avusturya Federal Reisi, Sa Majeste Belçikalılar Kırallı, Sa Majeste Bulgarlar Kırallı, İspanya Cümhuriyeti Reisi, Fransa Cümhuriyeti Reisi, Sa Majeste Yunanlılar Kırallı, Sa Majeste İtalya Kırallı, Letonya Cümhuriyeti Reisi, Sa Majeste Hollanda Kraliçesi, Lehistan Cümhuriyeti Reisi, Sa Majeste Romanya Kırallı, İsviçre Federal Meclisi, Çekoslovakya Cümhuriyeti Reisi, Türkiye Cümhuriyeti Reisi, Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri İttihadı Merkezî İcra Komitesi;

Hayvanatın sarî hastalıklarına karşı fasılasız ve mütezayid müessiriyetle mücadelenin ancak alâkadar memleketlerin müşterek faaliyetle hüsnü intaç edileceği kanaatini besleyerek;

Diğer taraftan beynelmilel hayvanat ve mahsulâtı hayvaniye mübadelâtını teshile matuf olan her teşebbüsün programı başında vesaiti mümkün ile sırhî, baytarî şeraitin ıslahı ve bu meyanda daha sıkı beynelmilel bir teşriki mesai lüzumuna müttefikane kail olarak vekil ve murahhas olmak üzere;

Avusturya Federal Reisi:

B. Emerich Pflügl, Milletler Cemiyeti nezdinde Daimî mümessil, Fevkalâde murahhas ve Orta elçi.

Sa Majeste Belçikalılar Kırallı:

B. Paul Van Zeeland, Başvekil, Hariciye ve Dış ticaret bakanı.

Sa Majeste Bulgarlar Kırallı:

B. Nicolas Antonoff, Milletler Cemiyeti nezdinde Daimî murahhas, Orta elçi.

İspanya Cümhuriyeti Reisi:

B. Julio Lopez Olivan, İsviçre Federal meclisi nezdinde Fevkalâde murahhas ve Orta elçi.

Fransa Cümhuriyeti Reisi:

Doktor V. Drouin, Tarım bakanlığı Baytar servisi şefi.

Sa Majeste Yunanlılar Kırallı:

B. Raoul Bibica - Rosetti, Milletler Cemiyeti nezdinde Daimî murahhas, Orta elçi.

Sa Majeste İtalya Kırallı:

Profesör C. Bisanti, İç işleri bakanlığı Baytar umumî müfettişi.

Letonya Cümhuriyeti Reisi:

B. Jules Felmans, Milletler Cemiyeti nezdinde Daimî murahhas, İsviçre Federal meclisi nezdinde Fevkalâde murahhas ve Orta elçi.

Sa Majeste Hollanda Kraliçesi:

B. Chevalier C. Van Rappard, Milletler Cemiyeti nezdinde Daimî murahhas, İsviçre Federal meclisi nezdinde Fevkalâde murahhas ve Orta elçi.

Lehistan Cümhuriyeti Reisi:

B. Titus Komarniçki, Milletler Cemiyeti nezdinde Daimî murahhas, Orta elçi.

Sa Majeste Romanya Kırallı:

B. Constantin Antoniadu, Milletler Meclisi nezdinde Fevkalâde murahhas ve Orta elçi.

İsviçre Federal Meclisi:

Doktor C. Flückiger, Federal Baytar ofisi direktörü.

Çekoslovakya Cümhuriyeti Reisi:

B. Rodolphe Künzl - Jizersky, Milletler Cemiyeti nezdinde Daimî murahhas,, İsviçre Federal meclisi nezdinde Fevkalâde murahhas ve Orta elçi.

Türkiye Cümhuriyeti Reisi:

B. Cemal Hüsnü Taray, Milletler Cemiyeti nezdinde Daimî murahhas, İsviçre Federal meclisi nezdinde Fevkalâde murahhas ve Orta elçi.

Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri İttihadı merkezî icra komitesi:

B. Vladimir Potemkine, Fransa Cümhuriyeti Reisi nezdinde Fevkalâde büyük elçi ve vekil ve murahhası tayin etmişlerdir.

Müşarünileyhim usulüne muvafık ve muteber görülen selâhiyetnamelerini ibrazdan sonra aşağıdaki ahkâmı kararlaştırmışlardır:

Madde — 1

Yüksek Âkid Taraflar hayvanların bulaşıcı hastalıklarının çıkmasına ve yayılmasına karşı birleşik ve tesirli bir hareket temini için lüzumlu teşrii ve idarî tedbirler alacaktır.

İşbu tedbirler iblhassa aşağıdaki hususata matuf olacaktır:

1 - Her nevi ehli hayvanlar ile, mezbahaların, ekarisaj atelyelerinin hayvan veya et pazarlarının, besi yerinin, süthanelerin, hanlara, tüccarlara ve menizlere aid ahırların, hayvanî mahsulât kullanan müesseseler kabilinden olup hayvan hastalıkları ile mücadele bakımından hususî alâka gösteren bilcümle müesseselerin, serom istihsalinin ve ticaretinin, virüs, ve hafifletilmiş veya hafifletilmemiş mikrob zer'inin ve teşhis için biyolojik müstahzaratının bütün nakil vasıtaları hayvan bindirme ve indirme karantine istasyonlarının nezaret ve teftiş altında bulundurulması,

2 - Sarı hayvan hastalıkları vakalarının tesbit ve bu gibi hastalıkların hüküm sürdüğü mahallerin tayin edilmesi,

3 - Sarı hayvan hastalıklarına karşı vikaye ve mücadele vasıtaları,

4 - Hayvan nakliyatının bütün eşkâlile ve ezcümle nakil vasıtalarının dezenfeksiyon noktasından intizam haline alınması,

5 - Kabul edilen işbu tedbirlere muhalif hareket vukuunda alınacak hükümler.

Madde — 2

Yüksek Âkid Taraflar kendi memleketlerinde halen mevcut olmadığı takdirde, birinci maddede derpiş edilen tedbirlerin icrasını temin edebilecek resmî bir baytarî teşekkülün tesis ve idamesini teahhüd ederler.

Bu resmî teşkilât esas itibarile aşağıdaki şubaları ihtiva edecektir:

1 - Vazifesi bilhassa aşağıdaki hususata taallûk etmek üzere bir Devlet baytarlık servisi:

A - Bulaşıcı hayvan hastalıklarının zuhur ve seyrini tesbit maksadile birinci maddede yazılı mahal ve müesseselerin nezaret altında bulundurulması,

B - Bulaşıcı hayvan hastalıklarına müteallik tedbirlerle bu hastalıklara karşı vikaye ve mücadele etmeğe mahsus tedbirlerin tatbiki;

C - Hayvanların ve hayvanî mahsullerin tetkiki ve muayenesi;

D - Hayvanların menşesine, sıhhatine veyahud hayvanî mahsullerin menşesine ve sıhhi şartlara muvafık olduğuna dair şehadetnameler itası.

2 - Baytarlık servislerinin memur ve müstahdeminin yetiştirilmesine mahsus talim ve tedarik ve tetkikat müesseseleri; bu servislerin muntazaman çalışması için lüzumlu ilmî lâboratuvarlar.

3 - Yüksek Âkidlerin her birinde baytarî hizmetleri; aşağıda yazılı muntazam bir baytarî teşkilât için zarurî ve esaslı olan prensiblere göre teşkil olunacaktır:

1 - Devlet baytarî hizmeti, salâhiyettar bir nazıra doğrudan doğruya merbut mesul bir baytar şefinin idaresi altına konulmalıdır.

2 - Hükümet baytarlarının ve bazı resmî vazifelerde tavsif edilen baytarların aded ve salâhiyetleri hayvan ticaretinin çokluğuna, ekilen arazinin vüsatine ve hayvan yetiştirmesinin ehemmiyetine göre mahdud ve muayyen sıhhi mmtakalara taksim edilen bütün memleket arazisinde sari ve müessir baytarî sağlık kontrolünü temin edebilecek şekilde olmalıdır.

Nezaret altına alınacak memleket hayvanlarının ehemmiyetile mütenasip miktarda anasır bulundurulmalıdır.

3 - Devlet baytarları ve bazı resmî vazife ile tavsif edilen baytarlar, Hükümetin baytarlık tahsil diplomasını veya Devletçe tanınmış bir baytarlık diplomasını haiz bulunmalıdırlar.

Hükümet baytarı sayılmak için tahsisatı Hükümet tarafından verilmiş olmak şarttır. Devlet

memuru olan baytarlardan maada baytarlar Devletin mesuliyeti tahtında olmak şartile bazı baytarî vazifelerle istisnaen tanzif edilebilirler.

4 - Sınırlarda baytarî kontrol, ancak Devlet baytarları veya Devletçe kabul olunan baytarlar tarafından icra olunabilir.

5 - A) Satışa ve halk istihlâkine tahsis edilen etlerin muayenesi, esas itibarile, Devlet baytarî servislerinin murakabesi altındaki baytarlara tevdi olunmalıdır.

B) İhracata muhassas etlerin ve et müstahzaratının baytarî kontrolü, Devlet baytarları veya Devletçe kabul olunan baytarlar tarafından yapılacaktır.

Madde — 4

Yüksek Âkid Taraflardan her biri iki ve üçüncü maddeler ahkâmına muvafık bir baytarî teşkilâtın mevcudiyetini, teşkilâtın başlıca evsafını telhis eden bir muhtıra ile nihayet tasdik edilen suretin Cemiyeti Akvam Kâtibi Umumisine tevdi esnasında tebliğ edecekler ve o da diğer Yüksek Âkidleri keyfiyetten haberdar edecektir.

Madde — 5

Yüksek Âkid Taraflar hayvan hastalıkları beynelmilel ofisinin vasayasından mülhem olan ve aşağıda tesbit edilen eşkâl ve şeraite tevfikân baytarî bir belleten muntazam neşrini teahhüd ederler.

1 - Baytarî belleten her ayın birinci ve 15 nci gününde neşredilecek ve 15 gün evvelkine aid bütün malûmatı ihtiva edecektir.

2 - Mezkûr belletenler diplomatik yollara tevessül etmeksizin merkezî baytarî makamat bey-ninde teati edileceklerdir.

3 - Aşağıda tayin edilen hastalıklar hakkında her nevi ihşâî malûmatı vereceklerdir. Peste Bovine (Pestis Bovum) fievre aphteuse (Aphtae epizootiae Peripneumonie contagieuse (Pleur-pnumpnia bovum contagiosa fievre charbonneuse (Anthrax) clavelée (Variola ovuum) (Rage Rabies) Morve (Malleuk) dorine (oxanthema coitale paralyticum) peste porcine (Pestis suum).

4 - Her memleket bundan başka diğer hastalıklara aid ihşâî veya malûmatı da verebilecektir. Baytarî sağlık belleten neşri tarihindeki baytarî sağlık vaziyetini mutlaka göstermelidir: yani büyük taksimatı mülkiyenin nevi ve adedi (Eyalet, vilâyet, kaza) belletenin neşri tarihinde hastalığın hüküm sürdüğü komün ve sairenin adedi ile mezkûr müddet zarfında yeniden hastalık zuhur eden komün ve sairenin adedini ihtiva etmelidir.

Madde — 6

Yüksek Âkid Taraflardan birinin arazisinde peste bovine, porcine veya aviaire, Fievre aphteuse, rage, peripneumoni contagieuse des bovides veya dorine hastalıkları zuhur edince baytar müdürü diğer Yüksek Âkidlerin baytarî makamatına hastalığın zuhurunu ve mihraklarını derhal ihbar edecektir. Bu ihbar keyfiyeti komşu Hükûmetlere ve Âkid Taraflar arasında hayvan ve hayvan maddesi mübadelesi yapıldığı ahvalde telgrafla veya telsiz telgrafla yapılmalıdır.

Fazla olarak Yüksek Âkid Taraflar bundan başka birinci sırada bulunan kendi sağlık baytarî makamatından salâhiyet mntakalarında zuhur ve intişar eden yukarıki fıkrada yazılı hastalıkların ve bundan başka da clavelée, ruame, tavuk kolerasının zuhur ve intişarını doğrudan doğruya geciktirmeksizin karşı Taraf makamatına ihbar etmeği talep edeceklerini teahhüd ederler. Bu ihbarlar bazı Yüksek Âkid Taraflar arasında yapılan ve mer'î olan iki taraflı akidlerin hükmü mahfuz kalmak şartile müstacel ahvalde telgrafla yapılmalıdır.

Madde — 7

Yüksek Âkid Taraflar atideki hususatı tervig ve teshil eylemeği teahhüd ederler:

A) Kendi memleketlerinin müessese ve lâboratuarlarına diğer Âkid Taraf memleketlerinin tale-

be, profesör, ağrejé ve asistanlarının kabulü ;

B) Kendi muhtelif idarî işleri arasında baytar memurlarının muvakkaten mubadelesi ;

C) Alâkadar memleketin hususî münasebetlerine mühim faydalar memul olduğu hallerde Yüksek Âkid Taraflardan birinin baytarî memurlarının daimî ve muvakkat olarak diğer birinin arazisinde ifayı vazife etmesi ;

D) Yüksek Âkid Taraflardan herhangi birinin memleketinde tetkikatta bulunmak veya orada cari usulleri takib etmek üzere Yüksek Âkid Taraflardan biri veya bir kaçının baytarî memurlarından mürekkeb tetkik heyetleri teşkili ve bu babda Yüksek Âkid Taraflardan biri tarafından vaki bir talibin kendilerine bildirilmesi halinde doğrudan doğruya müzakerata girilmesi.

Madde — 8

Yüksek Âkid Taraflar, baytarî servislerine mensub müdüriyetlerin hayvanatın ve menşei hayvanî mahsulâtın müteakabilen mübadelesinden tahaddüs eden baytarî müşküllerden yekdiğerleriyle doğrudan doğruya muhabere eylemeleri hakkını tanırlar. Bütün bu muhaberatin bir kopyesi diplomatik yol ile teati edilir. Yüksek Âkid Taraflar hayvanatın ve menşei hayvanî mahsulâtın karşılıklı mübadelelerinden baytarî mühim müşkülât tahaddüs ettiği takdirde baytarî servislerin diğer Yüksek Âkid Tarafın servisleriyle temasa girmelerinin teminini teahhüd ederler.

Nihaî hükümler

Madde — 9

İhtilâfların halli

1 — Yüksek Âkid Taraflar arasında işbu mukavelenamenin tefsir veya tathiki hakkında her hangi bir ihtilâf tahaddüs ettiği ve bu ihtilâf diplomasi tarikile itminanbahş bir tarzda hal ve fasledilmediği takdirde beynelmilel ihtilâfların halli zmnında Taraflar beyninde cari olan hükümlere tevfikan halledilecektir.

2- İhtilâf üzere bulunan Taraflar arasında bu kabîl hükümler cari olmadığı takdirde mezkûr Taraflar ihtilâfın halli zmnında hâkeme veya adlî tariklerden birine başvuracaklardır. Diğer bir mahkemenin intihabı hususunda itilâf edilemediği takdirde, şayed tarafların kâffesi Beynelmîlel Divanı daimî adâlet nizamnamesi esasına müteallik 16 birinci kânun 1920 tarihli protokolün Âkidlerinden iseler içlerinden birinin talebi üzerine ihtilâfı mezkûr Divana arz ve şayed Taraflar işbu protokolün Âkidlerinden değil ise Beynelmîlel ihtilâfatın sureti muslihanede halli zmnında münakid 18 birinci teşrin 1907 tarihli La Haye mukavelesine tevfikan teşekkül etmiş olan bir hakem mahkemesine tevdi edilecektir.

Madde — 10

Dil, tarih

Fransızca ve ingilizce metinleri aynı derecede ihticaca salih olacak olan işbu mukavelename bu günkü tarihi ihtiva edecektir.

Madde — 11

İmza, tasdik

1 - İşbu mukavelename 15 şubat 1936 tarihine kadar Milletler Cemiyeti azasından bulunan her Devlet veyahud imza edilmek üzere Milletler Cemiyeti Konseyi tarafından işbu mukavelenamenin sureti kendisine tevdi edilmiş olan gayri aza her Devlet namına imza edilebilir.

2 - İşbu mukavelename tasdik edilecektir. Tasdik olunanlar Milletler Cemiyeti umumî kâtibine tevdi kılınacak o da Milletler Cemiyeti azasından bulunan bütün Devletler ile bundan evvelki fıkrada zikredilen gayri aza Devletlere keyfiyeti tebliğ edecektir.

Madde — 12

İltihak

1 - 16 şaâbt 1936 dan itibaren, Milletler Cemiyeti azasından bulunan her Devlet ve Milletler Cemiyeti Meclisi tarafından işbu mukavelename sureti kendisine tevdi edilmiş olan gayri aza her Devlet mukavelenameye iltihak edebilecektir.

2 - İltihaknameler Milletler Cemiyeti umumî kâtibine tevdi edilecek ve o da Milletler Cemiyeti azasından bulunan bütün Devletler ile bundan evvelki fıkrada zikredilen gayri aza Devletlere keyfiyeti tebliğ edecektir.

Madde — 13

Meriyete girme

1 - Beş musaddak suret veya iltihakname tevdi edilince Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibi tarafından bir zabırname tanzim olunacaktır;

2 - Bu zabırnamenin musaddak bir sureti Milletler Cemiyeti Umumî kâtibi marifetile Milletler Cemiyeti azasından bulunan Devletlerin her birine ve 11 nci maddede zikredilen gayri aza her Devlete tevdi edilecektir.

Madde — 14

1 - İşbu mukavelename 12 nci maddede zikredilen zabırname tarihinden 90 gün sonra Milletler Cemiyeti umumî kâtibi marifetile tescil kılınacak ve o tarihte meriyete girecektir.

2 - Namna sonradan bir musaddak suret veya iltihakname tevdi edilecek olan aza veya gayri aza Devletlerden her biri hakkında işbu vesikanın tevdi tarihinden 90 gün sonra mukavelename meriyete ırecektir.

Madde — 15

1 - İşbu mukavelename, meriyet mevkiine vazından itibaren iki sene müddetle muteber olacaktır.

2 - Müddetin hitamından en az altı ay evvel mukavelenin feshini talep etmeyen Âkid Taraflarca dört senelik yeni bir devre için meriyette kalacaktır. Ve bu hal bu suretle devam edecektir.

3 - Fesih muamelesi Milletler Cemiyeti Kâtibiumumisine hitaben yazılan bir tebliğname ile yapılacaktır ve o da Cemiyetin bütün azasını ve 11 nci maddede zikredilen gayri aza Devletleri keyfiyetten haberdar eyliyecektir.

Madde — 16

Müstemlekeler hmiaye altında bulunan memleketler ilâh

1 - İmza, tasdik veya iltihak esnasında Yüksek Akid Taraflardan birinin hilâfına beyanatı vukubulmadıkça mukavelename hükümleri anın müstemlekeleri ile himayesi altında bulunan memleketlerde deniz aşırı arazisinde, metbuiyeti tahtına mevzu veya üzerinde kendisine bir manda tevdi edilmiş olan arazide tatbik edilmeyecektir.

2 - Bununla beraber Yüksek Âkid Taraflar, müstemlekeleri, himayeleri altında bulunan memleketler, deniz aşırı arazileri metbuiyetleri hakkındaki arazileri veya üzerinde kendilerine bir manda tevdi edilmiş olan arazi için 11 ve 12 nci maddelerde tasrih edilen şartlara tevfiakan mukaveleyi imza veya ona iltihak etmek hakkını muhafaza ederler.

3 - Kezalik mezkûr Âkidler 15 nei maddede mûnderiğ şartlar dairesinde bunlar için mukaveleyi ayrıca fesih etmek hakkını muhafaza ederler.

Madde — 17

1 - Tecrübe ile faydası anlaşılan bazı değışikliklerin mukavelede yapılması maksadile tetkik ve tadil konferansları iğtimaa davet olunabilir.

2 - Bu babda, Yüksek Âkid Taraflardan lâakalbeşi tarafından talep vuku bulunca, Milletler Cemiyeti umumî kâtibi marifetile bir tadil konferansı iğtimaa davet edilecektir.

İşbu Âkidler, teklif ettikleri değışiklikleri ve bu değışikliklerin sebeblerini mücmelen izah edeceklerdir.

3 - Yüksek Âkid Taraflar, müttefikan muvafakat etmedikçe mukavelenamenin meriyete vazından itiabren iki sene veya mütekaddem bir tadil konferansının mesaisine nihayet verildiğı tarihten itibaren en aşağı dört sene geçmeden bir tadil konferansının iğtimaa davetine matuf hiç bir talep kabule şayan görülmeyecektir.

4 - Milletler Cemiyeti umumî kâtibi, Hayvan hastalıkları Beynelmilel ofisinin yardımile tadil konferanslarının mesaisini ihzar edecektir.

Tasdikan hilmakal yukarıda zikredilen vekil ve murahhaslar işbu mukavelenameyi imza etmişlerdir. Milletler Cemiyeti kâtibliğı arşivlerinde hifzedilmek ve mezkûr Cemiyetin azasından bulunan bütün Devletler ile 11 nei maddede zikredilen gayri aza Devletlere tasdikli sureti tevdi kılınmak üzere, bir tek nüsha olarak, 20 şubat 1936 da Cenevrede akid ve tanzim edilmiştir.

Bulgaristan	<i>N. Antooff,</i>
Fransa	<i>V. Droun ,</i>
İtalya	<i>C. Bisanti,</i>
Letonya	<i>J. Felomans,</i>
Hollanda (Avrupadaki Kralieyt namına)	<i>C. Van Rapperd,</i>
Lehistan	<i>Titüs Komarincki,</i>
Romanya	<i>C. Antomiade,</i>
İsviçre	<i>Flückiger,</i>
Çekoslovakya	<i>Rodolphe Künzl - Jizerkky,</i>

MÜZEYYEL BEYANAT

Sarı hayvan hastalıklarına karşı mücadele hakkındaki 20 şubat 1935 tarihli beynelmilel mukavelenamenin imzasına tevessül edilmesi esnasında aşağıda vaziülümza vekil ve murahhas İtalya Devlet baytarî sıhî idaresinin halen teşkil edilmiş olduğu vaziyette, mezkûr mukavelenamenin üçüncü madde, birinci fıkrasında mûnderiğ hükümler muktaziyatına tevafuk eylediğini istisnaî olarak kabul ettiklerini mensub oldukları Hükümetler namına beyan eylerler.

Tasdikan hilmekal aşağıdaki imza sahipleri işbu beyannameyi imza etmişlerdir.

Milletler Cemiyeti kâtibliğı arşivlerinde hifzedilmek ve mezkûr cemiyetin azasından bulunan bütün Devletler ile 11 nei maddede zikredilen gayri aza Devletlere tasdikli sureti tevdi olunmak üzere bir tek nüsha olarak 20 şubat 1936 da Cenevrede akid ve tanzim edilmiştir.

Bulgaristan	<i>N. Antonoff.</i>
Fransa	<i>V. Drotin</i>
İtalya	<i>C. Bisanti</i>

Letonya	<i>J. Peldmans</i>
Holanda	<i>C. Van Rappart</i>
Lehistan	<i>Titus Komarnicki</i>
Romanya	<i>C. Antonade</i>
İsviçre	<i>Flückiger</i>
Çekoslovakya	<i>Rodolphe Künzl - Jzersky</i>

HAYVANLARIN, ETLERİN VE MENŞEİ HAYVANİ OLAN DİĞER MAHSULÂTIN TRANSİTİNE DAİR BEYNELMİLEL MUKAVELENAME

Avusturya federal Reisi, Sa Majeste Belçikalılar Kırallığı, Sa Majeste Bulgarlar Kırallığı, İspanya Cümhuriyeti Reisi, Fransa Cümhuriyeti Reisi, Sa Majeste Yunanlılar Kırallığı, Sa Majeste İtalya Kırallığı, Letonya Cümhuriyeti Reisi, Sa Majeste Hollanda Kraliçesi, Lehistan Cümhuriyeti Reisi, Sa Majeste Romanya Kırallığı, İsviçre Federal meclisi, Çekoslovakya Cümhuriyeti Reisi, Türkiye Cümhuriyeti Reisi, Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri İttihadı Merkezi icra komitesi;

Bir taraftan transit yeri olan memleketlerin sıhhi kayguları arasında âdilâne bir muvazene tesis etmenin şayanı arzu ve lüzumlu olmasına ve hayvanların, etlerin, menşei hayvanî olan diğer mahsulâtın beynelmilel ticaretinin meşru arzularına kani oldukları;

Diğer taraftan, baytarî zabıta ve umumî hıfzıssıhha icablarıyla kabili telif olmak üzere hayvanların, etlerin ve menşei hayvanî olan diğer mahsulâtın transitine en büyük serbestiyi bahşetmeği arzu ettikleri cihetle;

Vekil ve murahhas olarak:

Avusturya Federal Reisi:

B. Emerich Pflügl, Milletler Cemiyeti nezdinde Daimî mümessil, Fevkalâde murahhas ve Orta elçi,

Sa Majeste Belçikalılar Kırallığı:

B. Paul van Zeeland, Başvekil, Hariciye ve Dış ticaret bakanı.

Sa Majeste Bulgarlar Kırallığı:

B. Nicola Antonoff, Milletler Cemiyeti nezdinde daimî murahhas, Orta Elçi

İspanya Cümhuriyeti reisi:

B. Julio Lopez Olivan, İsviçre Federal meclisi nezdinde fevkalâde murahhas ve Orta elçi
Fransa Cümhuriyeti Reisi:

Doktor V. Drouin, Tarım bakanlığı Baytar servisi şefi.

Sa Majeste Yunanlılar Kırallığı:

B. Raoul Bibica - Rosetti, Milletler Cemiyeti nezdinde Daimî murahhas, Orta elçi.

Sa Majeste İtalya Kırallığı:

Profesör C. Bisanti, İç İşleri bakanlığı Baytar umumî müfettişi.

Letonya Cümhuriyeti Reisi:

B. Jules Peldmans, Milletler Cemiyeti nezdinde Daimî murahhas, İsviçre Federal Meclisi nezdinde Fevkalâde murahhas ve Orta elçi.

Sa Majeste Hollanda Kraliçesi:

B. Chvalier C. Van Rappard, Milletler Cemiyeti nezdinde Daimî murahhas, İsviçre Federal meclisi nezdinde Fevkalâde murahhas ve Orta elçi.

Lehistan Cümhuriyeti Reisi:

B. Constantin Antoniadu, Milletler Cemiyeti nezdinde Fevkalâde murahhas ve Orta elçi.
İsviçre Federal Meclisi:

Doktor G. Flückiger, Federal baytar ofisi direktörü.

Çekoslovakya Cümhuriyeti Reisi :

B. Rodolphe Künzl - Jizersky, Milletler Meclisi nezdinde Daimî murahhas, İsviçre Federal meclisi nezdinde Fevkalâde murahhas ve Orta elçi.

Türkiye Cümhuriyeti Reisi :

B. Cemal Hüsnü Taray, Milletler Cemiyeti nezdinde Daimî murahhas, İsviçre Federal Meclisi nezdinde Fevkalâde murahhas ve Orta elçi.

Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri İttihadı Merkezî İera Komitesi :

B. Vladimir Potemkine, Fransa Cümhuriyeti Reisi nezdinde Fevkalâde Büyük elçi ve vekil ve murahhası tayin etmişlerdir.

Müşarünileyh, usulüne muvafık ve muteber görülen salâhiyetnamelerini ibrazdan sonra, aşağıdaki ahkâmı kararlaştırmışlardır :

Madde — 1

1 - Yüksek Âkid Taraflar, bulaşıcı hayvan hastalıklarına karşı mücadeleye dair beynelmilel mukavelenamenin kendi aralarında meri bulunduğu memleketlerden çıkan tek tırnaklı, sığır, domuz, koyun, keçi ile kümes hayvanatının ve bilûmum hayvanî mahsulâtın, transit olarak geçirilmesine müsaade etmeği taahhüd ederler.

2 - Yukarıki bir numaralı fıkrada zikredilen hayvanların transit olarak sevkı, transit yapan memleket tarafından irsalâtın tebliğatını telâkki etmeğe salâhiyet verilmiş baytarî makamata önceden tebliğ edilmesine mütevakkrf olub, işbu maddenin aşağıdaki ahkâmı nazarı itibare alınmak şartile müteakib maddelerde tayin edilen şartlar dairesinde iera olunur.

Yukarıda bir numaralı fıkrada zikredilen hayvanî mahsullerin transit olarak geçirilmesi için hiç bir tebliğ taleb edilmez.

3 - Mahree olan memlekette vebai bakterinin mevcudiyeti, transit nakliyatına müsaade olunmaması için katî bir sebep teşkil eder.

Domuz vebası, fièvre aphteuse clavelee veya peripneumonie contagieuse des bovides mevcud bulunduğu takdirde keyfiyet menşe olan memlekette bu hastalıklar fuayelerinin aded ve vüsati nazarı itibare alınmak şartile hastalığı kapmağa müstaid hayvanların transit memleketi tarafından transit suretile geçirilmesini redde muhik bir sebep teşkil edebilir.

4 - Menşe olan memlekette vebai bakterinin zuhuru halinde muhtelif cenasta geniş getiren hayvanlardan çıkan et ve hayvanî mahsullerin transit suretile geçirilmesi menedilebilir.

5 - Menşe memleketle transit yapan memleket arasında her hangi bir cins hayvan ve mevaddı üzerinde (Transit talebi zamanında) bir ithalât ticareti cari ise o cins hayvanlarla mevaddının transit olarak geçirilmesi talebi hiç bir suretle reddedilemez.

Madde — 2

1 - Transit suretile geçirilmeleri kabul edilmek için hayvanlarla beraber bir menşe ve sıhhat şhadetnamesi gönderilecektir. Bulaşıcı hayvan hastalıkları Beynelmilel Ofisinin tesbit ettiği prensiplerden mülhem olacak olan bu şhadetname, işbu mukavelenameye tezyil edilen nümuneye uygun olacaktır.

2 - Şhadetnameler, gerek ihrac eden ve gerekse ithal yapan memleketlerin dillerile yazılabilir. Transit yapan memleketin baytarî teşkilâtı bu vesika muhteviyatı hakkında şüpheye düştüğü zamanlarda tereümesini istemek hakkını haiz olur.

Madde — 3

Esas itibarile hayvanlar, ancak, gübrenin ve sirayete vasıta olabilecek mevaddı çıkmasını ve sıçramasını imkânsız kılaacak şekilde imal edilmiş forgonlarda, nakledilebilecektir. Bu hayvanlar hiç olmazsa tehlikeli mevaddın dağılmasını asgarî hadde indirecek tertibatla mücehhez forgonlar içinde sevkedilmelidir.

1 - Sığır, tek tırnaklı, domuz, koyun, keçi ve kümes hayvanlarının transit, bu kabil ticarete açık bulunan gümrüklerden ve indirme limanlarından yapılacaktır. Arazisinden transit suretile mal geçiren memleket, transit geçecek hayvanların sıhhi vaziyetini muayene, menşee ve sıhhat şehadetnamelerini kontrol ve binnetice bunları vize etmek hakkını haizdir.

2 - Giriş yeri olarak seçilmiş noktada daimî bir kontrol hizmeti bulunduğu haller istisna edilmek şartile hududda teftişe salâhiyettar baytarî memurların transit geçecek hayvanların naklinden ve miktarından zamanında ve lâakal muvasalatlarından yirmi dört saat önce, haberdar edilmeleri lâzım gelir.

3 - İkinci maddede tesbit edilen şeraite uygun olmayan sevkiyat ile hudud baytarları tarafından sari bir hastalığa musab olduğu tesbit edilen veya şüpheli görülen hayvanların nakliyatı ve kezalik hasta veya şüpheli hayvanlarla nakledilmiş veya temas etmiş olan hayvanların nakliyatı, arazisinden transit suretile geçirilmiş olan ilk devletin giriş hudud istasyonunda geri çevrilebilir. Geri çevirme sebebi sevk evrakında zikredilmelidir.

4 - Nakledilen hayvanların bulaşıcı bir hastalığa musab olduğu veya şüpheli bulunduğu müteakib transit memleketler hududunda bulunan baytarlar tarafından müşahede edilirse birinci transit memleketin hudud baytarı, hayvanların sıhhatte olduğunu ve keyfiyet menşee ve sıhhat şehadetnamelerinde tesbit ve zikredilmiş bulunduğunu tanıdığı altıncı maddenin ikinci fıkrasında derpiş edilen şartlar dairesinde muameleye tâbi tutulur.

Madde — 5

Transit hayvanatı, ancak transit Devletin memuru olan veya bu Devletçe bu hususta usulen kendisine salâhiyet verilmiş bulunan bir baytarın müsaade ve kontrolü altında indirilebilir. Bunlara su ve yem verilmesi ve kendilerinin temizlenmesi veya her hangi bir muameleye tâbi tutulması ancak bu oldukları furgonlarda, baytarî kontrol altında ve (zincirle kurşunlama) denilen bir usul veya aynı teminatı gösteren başka bir metod dahilinde mümkün olabilecektir.

Transit esnasında zuhur eden muhtelif mahzurları karşılamak maksadile ihracatçı memleketler, nakil vasıtalarının haddi istiabisinin yapılacak nakliyat nisbetinde olmasını, hayvanlara kâfi miktarda gıda verilmesini, bütün lüzumlu, ihtimamları, ezcümle hayvanların her türlü ıstıraftan korunmasını temin edecek bileümle tedbirleri ittihaz edeceklerdir.

5 nci maddeye zeyil:

Yüksek Âkid Taraflar nakil vasıtalarının haddi istiabisinden fazla irkâbı bertaraf edecek bütün tedbirleri ittihaz edeceklerdir.

Geviş getiren hayvanatın ve domuzların irkâbı esnasında nakliyata tahsis edilen vesaitin zeminine lüzumlu olan yataklık serilmelidir. Sepet, sandık, kafes ilâh.. gibi iyice kapanmış kabili nakil mahfazalar içinde yola çıkarılmamış olan canlı hayvanlara uzun sürecek yollar için bir muhafız terfik edilmelidir. Bir muhafız bakabileceğinden fazla hayvanı üzerine alamıyacaktır. Canlı hayvanat nakliyatı en seri vasıtalarla ve mümkün oldukça sureti mahsusta sürat verdirilen marşandiz trenlerle yapılmalıdır.

Madde — 6

1 - Arazilerinden transit yapılan Yüksek Âkid Taraflar, bu transiti, ithal eden memleketin veya diğer transit yapacak memleketlerin önceden hayvanların şartsız duhulüne müsaade edeceklerine dair vuku bulacak taahhütlerine talik edebilirler.

2 - Vebai bakarı, domuz vebası, tavuk vebası, fièvre aphteuse, peripneumonie contagieuse des bovides, müşahedesinde halinde arazilerinden geçiren memleketler, gönderenin hesabına bulaşık hayvanları itlâf edebileceklerdir. Bu takdirde teftişe iştirak etmiş olan baytarî memurlar tarafından tanzim edilecek bir zabıt varakası ile vaka açıkça tesbit edilmelidir. Eğer transit memleketlerinde menşee

memleketin bir baytarî murahhası bulunuyorsa itlâf ameliyesinin huzurunda yapılabilmesi için acilen kendisine malûmat verilmelidir. Zabıt varakasının bir sureti mevzubahis memleketin transit memleketin merkezi baytarî makamına gönderilecektir.

Madde — 7

Sugutulmuş, dondurulmuş veya suguktan maada usuller ile taze bir halde muhafaza edilmiş taze etler ile et müstahzaratının transite kabul edilebilmesi için, bunlarla beraber ikinci maddenin ikinci fıkrası hükmüne tevfikân tanzim edilmiş bir menşe ve sıhhat şahadetnamesinin bulundurulması lâzımdır.

Madde — 8

1 - Etlerin transiti, demir yoluyla nakliyatda gümrük tarafından kapanmış ve kurşunlanmış vagonlar içinde; gemide ise kezalik gümrük idaresince kurşunlatılmış kapalı ve mücerred yerlerde yapılacaktır.

2 - Et müstahzaratının ve şarküteri mamulâtının transiti paket veya kapalı sandıklar içinde dahi yapılabilecektir.

3 - Taze etlerin transiti için kullanılan vagonların zemini su geçmez maddeden olacaktır.

4 - Yüksek Âkid Taraflar, yedinci maddede zikredilen etlerin ve et müstahzaratının transitinde hududdaki kontrolü sadece şahadetnamelerin muayenesine hasretmeyi teahhüd ederler. Alâkadar gümrük idaresi tarafından hamulenin muhteviyatı bakımından tahkikata lüzum görülmedikçe vagonların hiç bir suretle açılmasına tevessül edilmeyecektir.

5 - Alâkadar olan Yüksek Âkid Taraflar, şahadetnamelerin mümkün mertebe müstereken muayene edilmesinin tanzimine sarfı gayret edeceklerdir.

Madde — 9

1 - Eğer yedinci maddede zikredilen etlerin transiti bir veya bir kaç Yüksek Âkid Taraf arazisinden geçer ve onlardan birinin arazisine sevk edilirse transit muamelesi, önceden müsaade almağa vabeste değildir.

2 - Yedinci maddede zikredilen et irsalâtı tahsis olduğu bu mukavelenin ahkâmı cari olan bir memleket tarafından reddedilecek olursa lüzumlu gördüğü her türlü tedbirleri almak bu memleketin hakkı olmakla beraber mezkûr tedbirler hiç bir vechile son transit yapan memlekete bu irsalâtı gevirmek şeklinde olamaz.

3 - Yedinci maddede zikredilen etlerin transiti, hakkında işbu mukavelenamenin hükümleri meri olmayan bir memlekete yapılacak ise Yüksek Âkid Taraflar, bu transitin kabulünü, ithal edici memleketin, bu etleri şartsız olarak ithal edeceğini önceden teahhüd etmesine vabeste kılabilirler.

4 - Aynı teahhüd, hakkında mukavelenamenin meri olmadığı bir transit memleketinden de talep edilebilir.

Madde — 10

Yüksek Âkid Taraflar, ledelhace, sevk evrakı meyanında 7 nci maddede derpiş edilen şahadetname bulundurulmak şartıyla aynı maddede zikredilenlerden başkaca menşei hayvanî mahsulâtın kezalik transit olarak geçirilmesine müsaade etmeğitaahhüd ederler.

Madde — 11

Etlerin ve menşei hayvanî diğer bilumûm mahsulâtın sirayete vasıta olabileceklerin transiti bu nevi ticarete açık gümrük idareleri ve tahliye limanları vasıtasile yapılacaktır. Bunların inti-

habrında, bütün imkânlar nisbetinde beynelmilel ticaretin meşru menafii nazarı itibare alınacaktır.

Mâdde — 12

Dört ve on birinci maddelerde zikredilen gümrük idareleri ve limanlar, sıhhi hizmet ameliyatının kâfi surette ifasını temin edecek tesisatla teçhiz olunacaklardır.

Madde — 13

Yukarıda derpiş edilen tedabirin kâfi olmadığı tahakkuk ettiği ve bir memlekete canlı hayvanlar, etler veya menşei hayvanî mahsulâtın transitini neticesinde sari hayvan hastalıkları girdiği takdirde, sari hayvan hastalıklarına menşe olan memleketlerden yapılan transit, tehlikenin mevcut olduğu müddetçe, bu yüzden kendisine hastalık bulaşmış olan memleket tarafından reddedilebilir.

Madde — 14

Yüksek Âkid Taraflar, canlı hayvanların, etlerin ve menşei hayvanî maddelerin transitine müteallik bilûmum tahdidat ve memnuiyetleri ve kezalik bu tedabirin ilgasını karşılıklı ve geciktirmeden birbirlerine bildirmeyi taahhüd ederler.

Madde — 15

İşbu mukavelename hükümlerinin hiç biri bazı Yüksek Âkid Taraflar arasında aktedilmiş veya edilecek ve hayvan ve maddeleri transitini bu mukavelenamenin hayvan ve hayvan maddelerinin transitini hakkındaki hükümlerden daha müsaid şartlarla bahsedecek olan mukavele, muahe-
de ve itilâflara halel getirmeyecektir.

Nihâi hükümler

Madde — 16

İhtilâfların halli

1 - Yüksek Âkid Taraflar arasında işbu mukavelenamenin tefsir veya tatbiki hakkında herhangi bir ihtilâf tahaddüs ettiği ve bu ihtilâflar diploması tarikle itminanbahş bir tarzda hal ve fasledilmediği takdirde beynelmilel ihtilâfların halli zmnında Taraflar beyninde cari olan hükümlere tevfikân halledilecektir.

2 - İhtilâf üzere bulunan Taraflar arasında bu kabîl hükümler cari olmadığı takdirde mezkûr Taraflar ihtilâfın halli zmnında hakeme veya adli tariklerden birine baş vuracaklardır. Diğer bir mahkemenin intihabı hususunda itilâf edilemediği takdirde; şayed Tarafların kâffesi beynelmilel Divanı Daimî Adâlet nizamnamei esasisine müteallik 16 birinci kânun 1920 tarihli protokolün âkidlerinden iseler, içlerinden birinin talebi üzerine, ihtilâfı mezkûr Divana arz ve şayed Taraflar işbu protokolün âkidlerinden değil ise beynelmilel ihtilâfatın sureti muslihanede halli zmnında münakid 18 birinci teşrin 1907 tarihli La Haye mukavelesine tevfikân teşekkül etmiş olan bir hakem mahkemesine tevdi edilecektir.

Madde — 17

Dil, tarih

Fransızca ve ingilizce metinleri aynı derecede ihticaca salih olacak olan işbu mukavelename bu günkü tarihi ihtiva edecektir.

Madde — 18

İmza, tasdik

1 - İşbu mukavelename, 15 şubat 1936 tarihine kadar Milletler Cemiyeti azasından bulunan her Devlet veyahud imza edilmek üzere Milletler Cemiyeti konseyi tarafından işbu mukavelenamenin sureti kendisine tevdi edilmiş olan gayriaza her Devlet namına imza edilecektir.

2 - İşbu mukavelename tadil edilecektir. Tasdik olunanlar Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibine tevdi kılacaktır.

3 - Tasdik keyfiyeti, ancak Yüksek Âkid Tarafın bulaşıcı hayvan hastalıklarına karşı mücadeleye dair beynelmilel mukaveleye katî tasdik veya iltihak suretile bağlı bulunduğu ve kendisine mezkûr mukavele ile tahmil edilen vebeler meriyetine girdiği andan itibaren tekemmül eder.

4 - Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibi, musaddak suretlerin tevdi keyfiyetini Milletler Cemiyetinin bütün azasına ve işbu maddenin birinci fıkrasında musarrah gayriaza Devletlere tebliğ edecek ve aynı zamanda üçüncü fıkrada irae edilen şartı riayet edilip edilmemiş olduğu da zikredilecektir.

Madde — 19

İltihak

1 - 16 şubat 1936 dan itibaren, Milletler Cemiyeti azasından bulunan her Devlet ve Milletler Cemiyeti Meclisi tarafından işbu mukavelename sureti kendisine tevdi edilmiş olan gayriaza her Devlet mukavelenameye iltihak edebilecektir.

2 - İltihaknameler Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibine tevdi edilecektir.

3 - Tasdik keyfiyeti, ancak Yüksek Akid Tarafın bulaşıcı hayvan hastalıklarına karşı mücadeleye dair beynelmilel mukaveleye katî tasdik veya iltihak suretile bağlı bulunduğu ve kendisine mezkûr mukavele ile tahmil edilen vebeler meriyetine girdiği andan itibaren tekemmül eder.

4 - Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibi, iltihaknamelerin tevdi keyfiyetini Milletler Cemiyetinin bütün azasına ve işbu maddenin birinci fıkrasında musarrah gayriaza Devletlere tebliğ edecek ve aynı zamanda üçüncü fıkrada irae edilen şartı riayet edilip edilmemiş olduğunu da zikreleyecektir.

Madde — 20

Meriyete girme

1 - 18 nei maddenin üçüncü fıkrasında ve 19 neu fıkrasında gösterilen şartı uygun beş musaddak suret veya iltihaknamenin, tevdi edilince Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibi tarafından bir zabıtname tanzim kılacaktır.

2 - Milletler Cemiyeti Umumî kâtibi marifetile işbu zabıtnamenin musaddak bir sureti Milletler Cemiyeti azasından her birine ve 8 nei maddede zikredilen gayriaza her Devlete tevdi edilecektir.

Madde — 21

1 - İşbu mukavelename, 20 nei maddede zikredilen zabıtname tarihinden doksan gün sonra Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibi marifeitle tescil kılacaktır. O tarihte meriyete girecektir.

2 - Namına sonradan bir musaddak suret veya iltihakname tevdi edilecek olan aza ve gayriaza Devletlerden her biri hakkında işbu vesikanın tevdi tarihinden 90 gün sonra mukavelename meriyete girecektir.

Madde — 22

Müddet, fesih

- 1 - İşbu mukavelename, meriyet mevkiine vazından itibaren, iki sene müddetle muteber olacaktır.
- 2 - Müddetin hitamından en az altı ay evvel mukavelenin feshini talep etmeyen Âkid Taraflarca dört senelik yeni bir devre için meriyette kalacaktır. Ve bu hal bu suretle devam edecektir.
- 3 - Fesih mukavelesi, Milletler Cemiyeti Kâtibi Umumisine hitaben yazılan bir tebliğname ile yapılacaktır.
- 4 - Hayvanların sari hastalıklarına karşı mücadeleye dair beynelmilel mukavelenin fesih ve fesih keyfiyetinin muteber olması halinde, fesheden Yüksek Âkid Taraf artık mezkûr mukavelenin âkidleri haricinde kalmıca işbu mukavelename o Yüksek Âkid tarafa nazaran meriyeti hitam bulacaktır.
- 5 - Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibi, işbu mukavelenin feshi hakkındaki tebliğden veya hayvanların sari hastalıklarına karşı mücadeleye dair beynelmilel mukavelenin feshini mutazammın olub işbu mukavelename hakkında aynı hükmü müstelzim bulunacak olan tebliğden Milletler Cemiyetinin bütün azasını ve 18 nci maddenin birinci fıkrasında zikredilen gayri aza Devletleri haberdar edecektir.

Madde — 23

Müstemlekeler, himaye altında bulunan memleketler... ilâh

- 1 - İmza, tasdik veya iltihak esnasında Yüksek Âkid Taraflardan birinin, hilâfına beyanatı vuku bulmadıkça, işbu mukavelename hükümleri, onun müstemlekeleriyle himayesi altında bulunan memleketlerde, deniz aşırı arazisinde, metbuiyeti tahtına mevzu veya üzerinde kendisine bir manda tevdi edilmiş olan arazide tatbik edilmeyecektir.
- 2 - Bununla beraber Yüksek Âkid Taraflar, müstemlekeleri, himayeleri altında bulunan memleketler, deniz aşırı arazileri, metbuiyetleri altındaki arazileri veya üzerinde kendilerine bir manda tevdi edilmiş olan arazi için 18 ve 19 ncu maddelerde tasrih edilen şartlara tevfikana mukaveleyi imza veya ona iltihak etmek hakkını muhafaza eder.
- 3 - Kezalik mezkûr Âkidler, 22 nci maddede münderiç şartlar dairesinde, bunlar için mukaveleyi ayrıca feshetmek hakkını muhafaza ederler.
- 4 - Eğer hayvanların sari hastalıklarına karşı mücadeleye dair beynelmilel mukavele Yüksek Âkid Taraflardan biri hakkında meri değil veya meriyeti hitam bulmuş ise işbu mukavele mezkûr Yüksek Âkid Tarafın müstemlekeleriyle himayesi altındaki ve deniz aşırı arazisinde, metbuiyeti altında bulunan arazide veya kendisine bir manda tevdi edilmiş olan arazide tatbik edilemeyecektir.

Madde — 24

- 1 - Tecrübe ile faidesi anlaşılan bazı değişikliklerin mukavelede yapılması maksadile tetkik ve tadil konferansları içtima davet olunabilir.
- 2 - Bu babta Yüksek Âkid Taraflardan lâakal beşi tarafından talep vuku bulunca Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibi marifetile bir tadil konferansı içtima davet edilecektir. İşbu Âkidler, teklif ettikleri değişiklikleri ve bu değişikliklerin sebeplerini mücmelen izah edeceklerdir.
- 3 - Yüksek Âkid Taraflar, müttfikana muvafakat etmedikçe, mukavelenamenin meriyete vazından itibaren iki sene veya mütekaddem bir tadil konferansının mesaisine nihayet verdiği tarihten itibaren en aşağı dört sene geçmeden bir tadil konferansının içtima davetine matuf hiç bir talep kabule şayan görülmecektir.
- 4 - Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibi, Hayvan hastalıkları Beynelmilel Ofisinin yardımı ile tadil konferanslarının mesaisini ihzar edecektir.

Tasdikan lilmekal yukarıda zikredilen vekil ve murahhaslar işbu mukavelenameyi imza etmişlerdir.

Milletler Cemiyeti Kâtibliği arşivlerinde hifzedilmek ve mezkûr cemiyetin azasından bulunan bütün Devletler ile 18 nei maddede zikredilen gayri aza Devletlere tasdikli sureti tevdi kılınmak üzere bir tek nüsha olarak 20 şubat 1935 te Cenevredo akid ve tanzim edilmiştir.

Bulgaristan	<i>N. Antonoff</i>	
Fransa	<i>V. Drown</i>	
İtalya	<i>C. Bisanti</i>	
Letonya	<i>J. Feltmans</i>	
Hollanda	(Avrupadaki kıraliyet namına)	<i>C. Von Rappard</i>
Lehistan	<i>Titus. Komarniçki</i>	
Romanya	<i>C. Antoniadé</i>	
İsviçre	<i>Flückiger</i>	
Çekoslovakya	<i>Rodolphe Künz - Jizersky</i>	

Çekoslovakya murahhası, işbu mukavelenamenin imzası esnasında, Hükûmetinin, kendi arazisinden hayvanların transit suretile geçmesini önceden bir ruhsata tâbi tutmak hakkından feragat edebileceğine kail olmadığını beyan eyler. Mumâileyh, aynı zamanda, Hükûmetinin mahfuz tuttuğu işbu hakkı hayvanların ve hayvanî mahsulâtın transitini teshile matuf olan işbu mukavelenameye esas teşkil eylemekte bulunan kaidelere tevfiği hareketle, filiyatta, mümkün olduğu kadar liberal bir zihniyetle istimal eylemek kararında olduğunu beyan eder.

Lâhika

1 — Menşeh ve sıhhat şehadetnamesi nümuncesi.

Aşağıda vazîülümza (Devlet baytarî veya Devletçe tavzif edilmiş olan baytarın isim ve unvanı) . . . . . tarihinde (muayene tarihi hurufat ile yazılacak)
Aşağıda cinsi yazılır:

Hayvanı

Hayvanları

Muayene eylediğimi ve bunların tammüssihha ve her nevi sari hastalıklardan ari olduklarının tebyin eylediğini tasdik eder.

Bundan başka, ne menşeh komünde ve ne yirmikilometrelik muhit dahilindeki civar komünlerde ve nede

Demiryollar) Bindirme mevkiine kadar geçilmiş olan mahallerde kırk gündenberi hiç bir cilaveleé, fievre aphteuse,

Gemi ile) Peripneumonie contagieuse, peste avioure, peste porcine mevcud olmadığını dahi tasdik eyler.

. . . . . tarihinde, (tarih hurufat ile yazılacak) . . . . . de tanzim edilmiştir.

(Sıfatı zikredilerek baytarın imzası)

(Soğuk damğa veya resmî mühür)

2 — Hayvanî mahsulâtın menşesine ve sıhhi olduğuna dair şahadetname numunesi

Aşağıda vaziiülmuza (Menşe Devlet baytarının isim ve unvanı)

. . . . . zirde tayin ve tasrih edilen . . . . . (ağırlık) . . . . .
. . . . . (Malların cinsi ve nevi) . . . . .

Aşağıdaki alâmetleri taşıyan:

. . . . . (Nereden gönderildiği) . . . . . den ve
. . . . . (Sevk edenin isim ve adresi) . . . . . tarafından
. . . . . (Namına gönderilenin isim ve adresi) . . . . . ye
. . . . . (Ne vasıta ile nakledildiği, gemi ile naklolunduğu takdirde
geminin ismi) . . . . . sevk edilen menşei hayvanî mahsulâtın cümlesinin baytarî muaye-

neye tâbi tutulmuş ve itlâfından evvel ve sonra salim olduğu tebeyyün etmiş olan hayvanattan çıkarılmış olduğunu ve bunların müzadı taaffün hiç bir maddeyi ihtiva etmediği ve gıdaî hıfzıssıhha icablarına göre ihzar ve sevk edilmiş bulunduğunu tasdik eder.

. . . . . tarihinde, (Tarih hurufat ile yazılacak) . . . . . de tanzim edilmiş.

(Sıfatı zikredilerek baytarım imzası)

(Soğuk damğa veya resmî mühür)

ET VE ET MÜSTAHZARATI, TAZE HAYVANÎ MAHSULÂT VE SÜTTEN ÇIKARILANLARDAN BAŞKA) MENŞEİ HAYVANÎ OLAN MAHSULÂTIN İHRAÇ VE İTHALİNE DAİR OLAN BEYNELMİLEL MUKAVELENAME

Avusturya Federal Reisi, Sa Majeste Belçikalılar Kırallığı, Sa Majeste Bulgar Kırallığı, İspanya Cumhuriyeti Reisi, Fransa Cumhuriyeti Reisi, Sa Majeste Yunanlılar Kırallığı, Sa Majeste İtalya Kırallığı, Letonya Cumhuriyeti Reisi, Sa Majeste Hollanda Kraliçesi, Lehistan Cumhuriyeti Reisi, Sa Majeste Romanya Kırallığı, İsviçre Federal Meclisi, Çekoslovakya Cumhuriyeti Reisi, Türkiye Cumhuriyeti Reisi, Sosyalist Sovyet Cumhuriyetleri İttihadı Merkezî İcra Komitesi;

(Et müstahzaratı, taze hayvanî mahsulât, süt ve süttten çıkarılan maddeler) den başka hayvanî mahsulât ticaretine baytarî zabıta ve umumî hıfzıssıhha icabatıle kabili telif gayet geniş bir serbestinin temini arzusu ile;

Vekil ve murahhas olarak:

Avusturya Federal Reisi:

B. Emerich Pflügl, Milletler cemiyeti nezdinde Daimî mümessil, Fevkalâde murahhas ve Orta elçi,

Sa Majeste Belçikalılar kralı:

B. Paul van Zeeland, Başvekil. Hariciye ve dış ticaret bakanı,

Sa Majeste Bulgarlar kralı:

B. Nicolas Antonoff, Milletler cemiyeti nezdinde Daimî murahhas, Orta elçi,

İspanya cumhuriyeti reisi:

B. Julio Lopez Olivan, İsviçre Federal Meclisi nezdinde Fevkalâde murahhas ve Orta elçi,

Fransa cumhuriyeti reisi:

Doktor V. Drupin Tarım bakanlığı Baytar servisi şefi.

Sa Majeste Yunanlılar kralı:

B. Raoul Vibica - Rosetti, Milletler cemiyeti nezdinde Daimî murahhas, Orta elçi,

Sa Majeste İtalya kralı:

Profesör C. Bisanti, İç işleri bakanlığı Baytar umum müfettişi.

Letonya Cumhuriyeti Reisi:

B. Jules Feltman, Milletler Cemiyeti nezdinde Daimî murahhas İsviçre Federal Meclisi nezdinde Fevkalâde murahhas ve Orta elçi,

Sa Majeste Hollanda Kraliçesi:

B. Chevalier C. Van Rappard, Milletler Cemiyeti nezdinde Daimî murahhas, İsviçre Federal Meclisi nezdinde Fevkalâde murahhas ve Orta elçi.

Lehistan Cümhuriyeti Reisi:

B. Tıtus Komarnicki, Milletler Cemiyeti nezdinde Daimî murahhas, Orta elçi, İsviçre Federal Meclisi:

Doktor C. Flückiger, Federal baytar ofisi direktörü,

Çekoslovakya Cümhuriyeti Reisi:

B. Rodolphe künlz - Jizersky, Milletler Cemiyeti nezdinde Daimî murahhas, İsviçre Federal Meclisi nezdinde Fevkalâde murahhas ve Orta elçi,

Türkiye ümhuriyeti Reisi:

B. Cemal Hüsnü Taray, Milletler Cemiyetinezdinde Daimî murahhas, İsviçre Federal Meclisi nezdinde Fevkalâde murahhas ve Orta elçi,

Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri İttihadı Merkezi İera Komitesi:

B. Vladimir Potemkine, Fransa Cümhuriyeti nezdinde Fevkalâde Büyük elçi ve vekil ve murahhas.

i tayin etmişlerdir.

Müşarünileyhin usulüne muvafık ve muteber görülen salâhiyetnamelerini ibrazdan sonra aşağıdaki ahkâmı kararlaştırmışlardır:

Madde — 1

Yüksek Âkid Taraflar, sari hayvan hastalıklarına karşı mücadeleye dair olan beynelmilel mukavelenameyi tasdik etmiş olan memleketlerden çıkan ve (Et ve et müstahzaratı, taze hayvanî mahsulât, süt ve süttten çıkarılanlardan başka) aşağıda tasrih edilmiş olan menşei hayvanî mahsulât ticaretinin serbestisini kabul ederler:

- a) Deri, kuru veya tuzlanmış postekiler ve kuru kolalı, tuzlu veya kireçlenmiş deriler;
- b) Kuru veya kaynatılmış olan ve yapışık yumuşak kırmıtları olmayan boynuz, hayvan tırnağı, pençe ve alefûmum dişler;
- c) Kezalik yapışık yumuşak kırmıtlarından arı kuru veya pişmiş kemikler ve tazyikli buhar altında mikroplardan temizlenmiş kemik tozları;
- D) Ham kuru yün, yün kırmıtısı tabakhanelerden çıkan yün, muhtelif hayvanların ham kuru kılları, (yumuşak kıl, sert kıl), her nevi kuru tüyler ve bütün bu mahsulât torba veya gılâf içinde balyalanmış olmalı;
- E) Variller, sandıklar içinde veya balya yapılmış olduğu halde kuru ve tuzlu barsak, kuru mide ve mesane;
- F) Alâkadar Yüksek Âkid Taraflarca baytarî usulü vikaye noktai nazarından kâfi addedilen başka her hangi bir muameleye tâbi tutulmuş olan ve yukarıdaki beş bentte sayılan aynı maddeler;

Bununla beraber sığır vebası, domuz vebası, fièvre aphteuse, clavelee ve charbon bacteridien hastalıkları hakkında Âkid Taraflar kendi ticaretlerini aşağıda gösterilmiş olan ahkâmın tatbiki-na tâbi tutabileceklerdir.

Birinci maddeye lâhika:

Bu maddenin a) bendinde mevcut kuru ve tuzlu tâbirleri munhasıran büsbütün kurutulmuş veya tamamen tuzla meşbu maddeler hakkında tatbik olunur.

Madde — 2

Şayet sığır vebası Yüksek Âkid Taraflardan birinin arazisinde zuhur ederse diğer Yüksek Âkid Taraflar sirayet tehlikesi devam ettiği müddetçe sirayete vasıta olacak hayvan aksamını ve hayvandan çıkarılan müddetlerin ithalini men etmek hakkını haiz olacaklardır.

Madde — 3

Yüksek Âkid Taraflardan birinin arazisinde charbon bacteridien mühlik bir mahiyet aldığı, veya müteaddid dağmık hastalık membaları halinde zuhur ettiği, domuz vebası, fièvre aphteuse yahud clavelée mühlik bir mahiyet iktisab veya müstevli bir hal arz eylediği takdirde diğer Taraflar birinci maddede yazılı menşei hayvanî mahsulâtın ithaline müsaade kılınması için mezkûr mahsulâtın ithali esnasında işbu mukavelenameye merbut nümuneye muvafık bir menşe ve sıhhat şahadetnamesi ibraz edilmesini talep edebilirler.

Bu şahadetname Devlet baytarı veya Devletçe bu iş için salâhiyettar kılman bir baytar tarafından imza veya tasdik edilmelidir. Mezkûr şahadetname mahsulâtın menşei ve zararsızlığı hakkında baytarî bir kontrol ile tevsik edilmedikçe verilemez.

Mahsulâtın menşei olan memlekette charbon bacteridien veyahud celavelec hastalıkları hüküm sürdüğü vakit Yüksek Âkid Taraflar birinci maddedeki menşei hayvanî olan ve sirayete vasıta olmağa müsaid bulunan mahsulâtın bu babda sureti mahsusada ruhsatı haiz bulunan müesseselere doğrudan doğruya ithalini talep edebilirler. Yüksek Âkid Taraflar, mahsulâtın işbu müesseselere nakli ve bu eşyanın sanayide istimali için ahkâmı mahsusa vazedebileceklerdir.

Yukarıda derpiş edilmiş olan tedbirlerin şarbon hastalığının münferid bir şekilde hüküm sürdüğü memleketlerde tatbikına mâni olmayacağı sarahaten beyan edilir.

Madde — 4

«Charbon bacteridien» hastalığı şiddetini attığı ahvalde postaki, deri, yün, kıl, yumuşak ve sert kıl, kemik ve kemik tozu ithalâtından yukarıki maddede zikredilen menşe ve sıhhat şahadetnamesinden maada işbu hayvanî mahsulâtın ihracatını yapan, Devletin mesuliyeti altında ve müessir olduğu alâkadar Yüksek Âkid Taraflarca teslim edilmiş olan usuller dairesinde gerek dezenfeksiyon ve gerekse virülâns taharrisi yapılmış olduğunu irae eden tasdiknameler talep edilebilir. Kemik tozu hakkında charbon cersumille imhasını kâfi derecede temin eden bir muamele mümkün görülmediği takdirde hususî mukaveleye lüzum hâsıl olacaktır.

Verilmiş olan tasdiknamelerde tatbik edilen dezenfeksiyon veya taharri usulleri gayet sahih olarak tasrih edilmelidir. İşbu tasdiknameler dezenfeksiyondan sonra nakliyat esnasında yeni bir bulaşmanın vukubulmaması için ittihaz kılman tedbirleri dahi gösterecektir.

Daimî bir baytarî kontrol altında bulunan umumî mezbahalardan gelen kâmilten tuzlanmış deri ve posteki hakkında üçüncü maddede zikredilen menşe ve sıhhat şahadetnamelerini ibraz etmek kâfi gelecektir.

Madde — 5

Hayvanat ve menşei hayvanî mahsulât ticareti neticesi olarak (Kuduz, dourine, peripneumonie contagieuse des bovidés ve ruamdan başka ve bu günkü tarihli sarı hayvan hastalıklarına karşı mücadele beynelmîl mukavelesi mucibince sıhhi belletende zirki mecburî olan) sarı bir hastalık Yüksek Âkid Taraflardan birinin arazisinden diğerinin arazisine girmiş olduğu takdirde işbu Âkid Taraf tehlikenin devamı müddetince sirayete vasıta olan menşei hayvanî ham maddelerin ithalini men etmek hakkını haiz olacaklardır.

Yukarıki fıkrada tasrih edilmiş olan hastalıklardan biri, Âkid Taraflardan birinin arazisinde tehdid âmiz bir tarzda hüküm sürerse aynı hakkı haiz olacaklardır.

Sımaî bir şekilde yıkanmış yünlerin ticareti bu hükümden istisna edilmiştir.

Madde — 6

Limanlar, demiryolu durakları ve antrepoların baytarî makamâtı, eşya ve emtianın mecmuuna şamil olarak verilmiş olan tasdikname yerine perakende suretile yeniden vukubulacak olan sevkiyatta muteber olmak üzere kısmî tasdiknameler verebilirler.

Eşya ve emtianın mecmuuna şamil olan sıhî tasdiknamenin musaddak bir suretinin kısmî tasdiknamelere raptedilmesi talep edilebilir.

Madde — 7

Menş ve sıhhat şahadetnameleri veyahud yukarıda zikredilen tasdiknameler balâdaki madde-lerde tasrih edilen ahkâma tevafuk etmez ve bu itibarla kâfi teminat irae etmez ise ithal eden memleketler, eşyayı hudud istasyonuna geri çevirmeğe yahud ithalât esnasında dezenfeksiyon ve yahud da virülâns aranmasına dair bir kontrol talep etmeğe salâhiyettardır.

Madde — 8

Yüksek Âkid Taraflardan biri, ithalât esnasında muktazi şahadetname veya tasdiknamelerin verilmesinde yolsuzluklar vukuunu müşahede ettiği takdirde birinci maddede sayılan mahsulâtın ithalini menedebilecek ve fakat aynı zamanda bu suiistimallerin cezalandırılmasını ve tekerrürüne mâni olunmasını müemmin tedabir ve müeyyideleri alabilmeleri için alâkadar Yüksek Âkid Taraf ve Tarafları (Yani malın menşei olan memleketi, gönderildiği veya transit yapıldığı memleketi) keyfiyetten haberdar edecektir. Böyle bir talebde bulunan Yüksek Âkid Taraf, alâkadar memleket ve memleketlerce alman tedbirlerin lüzumlu addettiği teminatı bahşetmediği kaanaatinde bulunuyorsa, mevzubahs memleketlerden neşet etmiş veya gönderilmiş olup birinci maddede tadad edilmiş bulunan mahsulâtın ithalini menetmekte devam edebilecektir. Bununla beraber mezkûr Yüksek Akid Taraf, diğer Yüksek Akid Taraf veya Tarafların, bu ticaretin tekrar başlamasını mümkün kılmağa ve bu hususta kendilerile müzakerata girişmeğe matuf tekliflerini nazarı itibare almağa müheyya bulunmalıdır.

Madde — 9

Bu mukavele hükümlerinden hiç biri, birinci maddede sayılı ve menşei hayvanî mahsulâtın ithal ve ihracı için bu mukavele ile tesbit edilen muamelelerden daha muvafık muamelâtı âmade eden ve bazı Yüksek Âkid Taraflar arasında ak tedilmiş veya edilecek olup bir Yüksek Âkid Tarafın bu nevi mahsulâtın ithalât veya ihracatına tahsis edilen veya edilecek olan mukavele, muahede veya itilâfların hükümlerine halel getirme yecektir.

Nihâî hükümler

Madde — 10

İhtilâfların halli

1 - Yüksek Âkid Taraflar arasında işbu mukavelemenin tefsir veya tatbiki hakkında her hangi bir ihtilâf tehdüs ettiği ve bu ihtilâf diploması tarikile itminanbahş bir tarzda hal ve fasle-dilemediği takdirde beynelmilel ihtilâfların halli zmnında Taraflar beyninde cari olan hükümlere tevfikân halledilecektir.

2 - İhtilâf üzere bulunan Taraflar arasında bu kabîl hükümler mevcut olmadığı takdirde mezkûr Taraflar ihtilâfın halli zmnında hakeme veya adlî tariklerden birine baş vuracaklardır. Diğer bir mahkemenin intihabı hususunda itilâf edilemediği takdirde, şayed Tarafların kâffesi

Beynelmilel Divanı Daimî Adalet nizamnamesi esasine müteallik 16 birinci kânun 1920 tarihli protokolün Âkidlerinden iseler içlerinden birinin talebi üzerine ihtilâfı, mezkûr Divana arz ve şayed Tarafların hiç biri işbu protokolün Âkidlerinden değil ise beynelmilel ihtilâfatın sureti muslihanede halli zmnında münakid 18 birinci teşrin 1907 tarihli La Haye mukavelesine tevfi-kan teşekkül etmiş olan bir hakem mahkemesine tevdi edilecektir.

Madde — 11

Dil, tarih

Fransızca ve ingilizce metinleri aynı derecede ihticaca salih olacak olan işbu mukavelename bu günkü tarihi ihtiva edecektir.

Madde — 12

İmza, tasdik

1 - İşbu mukavelename 15 şubat 1936 tarihine kadar Milletler Cemiyeti azasından bulunan her Devlet veyahud imza edilmek üzere Milletler Cemiyeti konseyi tarafından işbu mukavelename-nin sureti kendisine tevdi edilmiş olan gayriaza her Devlet namına imza edilecektir.

2 - İşbu mukavelename tasdik edilecektir. Tasdik olunanlar Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibine tevdi kınacaktır.

3 - Tasdik keyfiyeti ancak Yüksek Âkid Tarafın bulaşıcı hayvan hastalıklarına karşı mücade-leye dair beynelmilel mukaveleye katı tasdik veya ihtihak suretile bağlı bulunduğu ve kendisine mezkûr mukavele ile tahmil edilen vecibeler meriyete girdiği andan itibaren tekemmül eder.

4 - Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibi musaddak suretlerin tevdi keyfiyetini Milletler Cemiyeti-nin bütün azasına ve işbu maddenin birinci fıkrasında musarrağ gayri aza Devletlere tebliğ edecek ve aynı zamanda üçüncü fıkrada irae edilen şartta riayet edilib edilmemiş olduğu da zikredilecektir.

Madde — 13

İltihak

16 şubat 1936 dan itibaren, Milletler Cemiyeti azasından bulunan her Devlet ve Milletler Cemi-yeti Meclisi tarafından işbu mukavelename sureti kendisine tevdi edilmiş olan gayri aza her Dev-let mukavelenameye iltihak edebilecektir.

2 - İltihaknameler Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibine tevdi edilecek ve o da Milletler Cemi-yeti azasından bulunan bütün Devletler ile bundan evvelki fıkrada zikredilen gayri aza Devletlere keyfiyeti tebliğ edecektir.

3 - Tasdik keyfiyeti ancak Yüksek Âkid Tarafın bulaşıcı hayvan hastalıklarına karşı mücade-leye dair beynelmilel mukavele katı tasdik veya iltihak suretile bağlı bulunduğu ve kendisine mezkûr mukavele ile tahmil edilen vecibeler meriyete girdiği andan itibaren tekemmül eder.

4 - Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibi iltihaknamelerin tevdi keyfiyetini Milletler Cemiyetinin bütün azasına ve işbu maddenin birinci fıkrasında musarrağ gayri aza Devletlere tebliğ edecek ve aynı za-manda üçüncü fıkrada irae edilen şartta riayet edilib edilmemiş olduğunu da zikreleyecektir.

Madde — 14

Meriyete girme

1 - 12 ne maddenin üçüncü fıkrasında ve 13 ncu maddenin üçüncü fıkrasında gösterilen şartta uygun beş musaddak suret veya iltihakname tevdi edilince Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibi tara-fından bir zabıtname tanzim kılınacaktır.

2 - Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibi marifetile işbu zabıtnamenin musaddak bir sureti Milletler

Cemiyeti azasından her birine ve 12 nci maddede zikredilen gayri aza her Devlete tevdi edilecektir.

Madde — 15

1 - İşbu mukavelename 14 ncü maddede zikredilen zabıtname tarihinden 90 gün sonra Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibi marifetile tescil kılınacaktır. O tarihte meriyete girecektir.

2 - Namna sonradan bir musaddak suret veya iltihakname tevdi edilecek olan aza veya gayri aza Devletlerden her biri hakkında işbu vesikanın tevdi tarihinden 90 gün sonra mukavelename meriyete girecektir.

Madde — 16

Müddet, fesih

1 - İşbu mukavelename meriyete mevkiine vazından itibaren iki sene müddetle muteber olacaktır.

2 - Müddetin hitamından en az altı ay evvel mukavelenin feshini talep etmeyen Âkid Taraf-larca dört senelik yeni bir devre için meriyete kalacaktır. Ve bu hal bu suretle devam edecektir.

3 - Fesih muamelesi Milletler Cemiyeti Kâtibi Umumisine hitaben yazılan bir tebliğname ile yapılacaktır.

4 - Hayvanların sari hastalıklarına karşı mücadeleye dair beynelmilel mukavelenin feshi ve fesih keyfiyetinin muteber olması halinde fesheden Yüksek Âkid Taraf artık mezkûr mukavelenin Âkitleri haricinde kalınca işbu mukavelename o Yüksek Âkid Tarafa nazaran meriyeti hitam bulacaktır.

5 - Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibi, işbu mukavelenin feshi hakkındaki tebliğden veya hayvanların sari hastalıklarına karşı mücadeleye dair beynelmilel mukavelenin feshini mutazammın olup işbu mukavelename hakkında aynı hükmü müstelzem bulunacak olan tebliğden Milletler Cemiyeti-nin bütün azasını ve 12 nci maddenin birinci fıkrasında zikredilen gayri aza Devletleri haberdar edecektir.

Madde — 17

Müstemlekeler, himaye altında bulunan memleketler ilâh..

1 - İmza, tasdik veya iltihak esnasında Yüksek Âkid Taraflardan birinin, hilâfına beyanatı vukubulmadıkça işbu mukavelename hükümleri onun müstemlekelerile himayesi altında bulunan memleketlerde, deniz aşırı arazisinde metbuiyeti tahtında mevzu veya üzerinde kendisine bir manda tevdi edilmiş olan arazide tatbik edilmeyecektir.

2 - Bununla beraber, Yüksek Âkid Taraflar, müstemlekeleri, himayeleri altında bulunan memleketler, deniz aşırı arazileri, metbuiyetleri altındaki arazileri veya üzerinde kendilerine bir manda tevdi edilmiş olan arazi için 12 ve 13 ncü maddelerde tasrih edilen şartlara tevfikan mukaveleyi imza veya ona iltihak etmek hakkını muhafaza ederler.

3 - Kezalik mezkûr Âkidler 16 ncı maddede munderiç şartlar dairesinde bunlar için ayrıca feshetmek hakkını muhafaza ederler.

4 - Eğer hayvanların sari hastalıklarına karşı mücadeleye dair beynelmilel mukavele Yüksek Âkid Taraflardan biri hakkında meri değil veya meriyeti hitam bulmuş ise işbu mukavele mezkûr Yüksek Âkid Tarafın müstemlekelerile himayesi altındaki ve deniz aşırı arazisinde, metbuiyeti altında bulunan arazide veya kendisine bir manda tevdi edilmiş olan arazide tatbik edilemeyecektir.

Tadil

1 - Tecrübe ile faidesi anlaşılan bazı değişikliklerin mukavelede yapılması maksadile tetkik ve tadil konferansları içtimaa davet olunabilir.

2 - Bu babda Yüksek Âkid Tarafın, lâakal beşi tarafından talep vukubulunca Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibi marifetile bir tadil konferansı içtimaa davet edilecektir.

İşbu Âkidler, teklif ettikleri değişiklikleri ve bu değişikliklerin sebeblerini mücmelen izah edeceklerdir.

3 - Yüksek Âkid Taraflar, müttefikân muvafakat etmedikçe mukavelenamenin meriyete vazından itibaren iki seneden veya mütekaddem bir tadil konferansının mesaisine nihayet verdiği tarihten itibaren en aşağı dört seneden daha dun bir müddet zarfında tadil konferansının içtimaa davetine matuf hiç bir talep kabule şayan görülmeyecektir.

4 - Milletler Cemiyeti Umumî Kâtibi Hayvan hastalıkları beynelmilel ofisinin yardımile tadil konferanslarının mesaisini hazırlayacaktır.

Tasdikan lilmekal yukarıda zikredilen vekil ve murahhaslar işbu mukavelenameyi imza etmişlerdir.

Milletler Cemiyeti Kâtibliği arşivlerinde hıfzedilmek ve mezkûr Cemiyetin azasından bulunan bütün Devletler ile 12 nei maddede zikredilen gayri aza Devletlere tasdikli sureti tevdi kılınmak üzere bir tek nüsha olarak 20 şubat 1935 de Cenevrede akid ve tanzim edilmiştir.

Bulgaristan	<i>N. Antonoff</i>	
Fransa	<i>V. Droum</i>	
İtalya	<i>C. Bisanti</i>	
Letonya	<i>J. Feldmans</i>	
Hollanda (Avrupadaki Kıraliyet namına)		<i>C. Van Rappard</i>
Lehistan	<i>Titus Komarnicki</i>	
Romanya	<i>C. Antoniadu</i>	
İsviçre	<i>Flückiger</i>	
Çekoslovakya	<i>Rodolphe Künz - Jizersky</i>	

Lâhika

Hayvanî mahsulâtın menşesine ve sıhî olduğına dair şehadetname.

Aşağıda vaziülümza (menşe Devlet baytarî memurunun isim ve unvanı) bervechizir tasrih edilen :

(ağırlık)

(malların cins ve nevi)

(nereden gönderdiği) ve . . . . . den
(gönderenin isim ve adresi) . . . . . tarafından
(malın kendisine sevk edildiği zatın veya firmanın isim ve adresi)

. . . . .
(nakil vasıtası, gemi ile nakledildiği takdirde geminin adı) . . . . .
. . . . . nakledilen menşei hayvanî mahsulâtın, charbon bactéridien fièvre aph-
teyse, peste porcine veya clavelée'nin mühlük veya müstevli bir mahiyette hüküm sürmediği bir
mıntakadan geldiğini ve . . . . .

. . . . .
dair beynelmilel mukavelenamenin birinci maddesinde zikredilen sıhî şartlara uygun olduğunu
tasdik eder.

. . . . . tarihinde (tarih hurufatla yazılacaktır) . . . . .
. . . . . de tanzim kılınmıştır.

(Sanatı zikredilecek baytarın imzası).

(Soğuk damğa veya resmî mühür)

